Maarsen, Herdenking overlijden mgr. Alphons Ariëns
22ste Zondag d/h Jaar, 31 augustus 2025

In de tweede lezing uit de brief aan de Hebreeën wordt gesproken over een tweetal openbaringen van God. De eerste openbaring is aan het Joodse volk via Mozes op de berg Sinaï. Het gaat hier om een tastbare berg, een laaiend vuur, duisternis, donderwolken en stormwind. Maar het is een aardse openbaring, namelijk die van de Joodse wet.

De tweede openbaring waar de auteur van de brief aan de Hebreeën over spreekt is een hemelse en geestelijk openbaring, de christelijke openbaring:

> "Gij zijt genaderd tot de berg Sion en de stad van de levende God, het hemelse Jeruzalem en de duizendtallen engelen, de feestelijke en plechtige vergadering van de eerstgeborenen die in de hemel zijn ingeschreven…"

Over wie gaat die vergadering van de eerstgeborenen die in de hemel zijn ingeschreven? Die vergadering zijn wij, de gedoopte christenen. U zult zeggen: "Ja, fantastisch dat we in de hemel zijn ingeschreven, maar die hemel, dat is dan toch nog verre toekomst, iets voor na de dood?"

Dat is een lelijke vergissing. 'Hemel' is een ander woord voor God, zijn aanwezigheid of deelname aan Gods leven. En al in dit leven kunnen we op verschillende manieren aan Gods leven deel krijgen. Ook in dit leven gaat de hemel al voor ons open. Dat kan gebeuren bijvoorbeeld door de ontmoeting van een christen die zijn opdracht serieus neemt en in woord en daad van zijn geloof in Jezus in deze wereld getuigt. Zo ging in oktober 1886 in Enschede voor fabrieksarbeiders de hemel open, toen de Utrechtse priester Ariëns zich bij de pastorie van de Sint Jacobus kerk aandiende, waar hij na het afsluiten van zijn studie te Rome als kapelaan was benoemd.

Kapelaan Ariëns sloot zijn ogen niet voor de nood waarin de fabrieksarbeiders verkeerden die in de textielindustrie werkzaam waren. Ze hadden een te laag inkomen. Met hun grote gezinnen woonden zij in veel te kleine huizen. Helemaal als zij werkeloos raakten, verkeerden zij in diepe armoede en ellende. Ze grepen dan vaak in radeloosheid naar de fles. Velen waren verslaafd aan de alcohol.

Hij bemiddelde namens hen bij werkgevers en probeerde hen te organiseren. Hij organiseerde culturele activiteiten en richtte een harmonie voor hen op. In 1891 gaf Ariëns de aanzet tot de oprichting van de Rooms Katholieke Twentsche Fabrieksarbeidersbond. Deze en andere initiatieven zouden uiteindelijk leiden tot de oprichting van het Rooms-Katholiek Werkliedenverbond in 1925, later de Katholieke Arbeiders Beweging genoemd, de K.A.B. Op deze wijze stond hij aan de basis van de katholieke sociale beweging in Nederland.

De katholieke arbeidersverenigingen waren niet alleen bedoeld als een vakbond, die zich richt op de behartiging van de materiële belangen van de aangesloten arbeiders, maar ook als standsorganisatie. Dat hield in dat zij vooral de geestelijke en culturele vorming van arbeiders tot doel hadden, met name een degelijke christelijk vorming. De bedoeling was hen het Evangelie te verkondigen en de leden tot Christus te brengen. En zo de hemel voor hen te openen. Door hun belangen te behartigen, liet hij al iets van het licht van de hemel op hun leven schijnen. Maar hij wilde met name

dat zij door de verkondiging van het christelijk geloof en de viering van de sacramenten hun blik ook en vooral op de hemel zouden richten.

Helaas is de Katholieke Arbeiders Beweging in 1964, in het kielzog van de beginnende secularisering in katholieke kring, omgezet in een vakverbond, alleen gericht op de belangenbehartiging van de leden. Het idee van een standsorganisatie werd opgegeven. De blik op de hemel richten raakte uit de mode. De geestelijk adviseurs werden weggestuurd. Van priesters had je immers niets dan last. In 1976 ging het Nederlands Katholiek Vakverbond op in de neutrale FNV en was het met de katholiciteit definitief gedaan.

Maar dat neemt niet weg dat het hemelse Jeruzalem zich nog steeds voor ons opent, ook voor ons, op dit ogenblik, hier in Maarssen, in deze kerk. De hemel opent zich voor ons als wij luisteren naar de lezingen uit de Heilige Schrift, Gods Woord. In de Eucharistie komt Jezus zelf onder de gedaanten van brood en wijn, in Zijn Lichaam en Zijn Bloed, persoonlijk onder ons en ontvangen wij Hem. De Eucharistie is de bron en het hoogtepunt van het christelijk leven. Hierin opent zich de hemel wagenwijd en krijgen wij in de hoogste mate deel aan Gods leven.

Daar was Mgr. Ariëns diep van doordrongen. In een preek over de Eucharistie uit 1908 zei hij:

> “In de Heilige Mis verschijnt Jezus voor de hemelse Vader, geofferd als het Lam Gods. Ons gebed stijgt op, gesterkt en vergezeld van de oneindig waardevolle gebeden van Jezus Christus.”

De Eucharistie was voor hem dan ook de grootste schat die we hier op aarde bezitten. In de dagelijkse viering van de Eucharistie vond hij de kracht en de inspiratie om de hemel ook voor zijn medemensen als christen en als priester open te zetten.

Ook voor ons gaat nu in deze Eucharistieviering de hemel open. Moge de Eucharistie ook ons - naar het voorbeeld van mgr. Alphons Ariëns - de kracht en inspiratie geven om de hemel te laten opengaan voor onszelf en voor onze medemensen. Amen.